

Esri Anlayışlarımız Çok Farklı

– AhmetZeytinci · 10 Ağustos 2017

Biz Türkler oldum olası mizaha/gülmeceye yetenekli bir milletizdir. Geçmişten gelen birçok mizah ustamız, halk kahramanlarımız vardır. Bunların en başında hepimizin bildiği gibi Nasrettin Hoca, İncili Çavuş, Bekri Mustafa, Hacivat ile Karagöz, Karadeniz'den Temel Reis ile Dursun ve Fadime ilk aklımıza gelenler. Hepsi de bizim içimizden öz benliğimizden çıkmıştır. Mizahın/Gülmecenin sosyal çalkantıları çok olan toplumlarda bir toplumsal muhalefet olarak, yerleşik düzene bir başkaldırı olarak serpilip geliştiği söylenir. Hiç bir diktatör ve baskıcı rejim mizahçıların elinden, dilinden kurtulamamıştır ve bundan sonrada kurtulamaz.

Bir zamanlar dünyanın sayılı mizah dergileri arasında bulunan Gırgır ve Fırt dergileri çağdaşları olan Mad, Krokodil gibi Amerikan ve o zamanki SSCB yani Sovyetlerin mizah dergileri ile boy ölçüşecek kadar kişilikli ve sağlam dergilerdi. Şimdilerde eski günlerinden çok uzaktalar. Bunun bir sebebi da sanırım televizyon kanallarının çoğalması ve bu kanallarda bir sürü mizah içerikli dizilerin yayında olmasıdır. Yabancı kanalların bir çoğunda, gerek BBC olsun gerek diğer Amerikan ve Alman kanalları olsun alt yazılı gülmece programlarına denk geliyorum ara sıra ama her nedense onlara bir türlü gülmek hatta tebessüm etmek bile gelmiyor içimden, araya kahkaha efektleri koysalar bile ki aslında bize de çok ters bu kahkaha efektleri. Zaman zaman yabancı sitkomların taklidi olan Türk dizilerinde de rastlıyorum ve de hiç hoşuma gitmiyor. İnsanın içinde gülme isteği varsa, esri kaliteliyse güler kahkaha efektine ne gerek var, gülme isteğim yoksa sen oraya elli tane efekt koy tebessüm bile etmem.

Nasrettin Hocanın, Karadenizli Temel'in anlatılarında hep çıkarılması gereken dersler ve engin hayat tecrübeleri vardır dikkat ederseniz. Bizim çocukluk zamanlarımızda vardı daha da var mı bilmiyorum? O zamanda bayat Amerikan esprileri derdik, bakıyorum o zamandan bu zamana değişen bir şey yok yine esprileri bizleri güldürmüyor da kafamıza uymuyor da. Tabi ki bunda en büyük etken toplum yapılarımızın ve ekonomik, sosyal, sosyokültürel durumlarımızın çok farklı ve birbirine zıt oluşudur diyebiliriz.

Amerikan film sanayisi bu gün dünyada bir numara, haliyle çekilen filmlerde de teknolojiyi en üst düzeyde kullanıyorlar haklı olarak. Oysa bizim gülmece ağırlıklı filmlerimizin tamamı insan ve insan hayatına odaklı. Bakın inceleyin Kemal Sunal'ın, Zeki Alasya'nın Metin Akpınar'ın, Sadri Alışık'ın daha nicelerinin filmlerine hep anlatılan olaylar ve senaryo hayatın içinden bir de senaristin mizahi bakış açısından kaynaklanmaktadır. Kemal Sunal o filmlerde bekçidir, kapıcıdır, köylüdür, işçidir kısaca bizden, içimizden birisidir, keza Zeki ile Metin'in filmlerinde de aynı şekilde hep gündelik olaylardan ve hayatın içinde ki insanlardan bahsedilir...

Dünya çapında mizah yazar ve çizerlerimiz vardır. Başta Aziz Nesin, Muzaffer İzgü, Oğuz Aral, Nehar

Tüblek, Turhan Selçuk gibi isimleri sayabiliriz. Onların yazdıkları öykülere bakacak olursanız dikkatle şunu görürsünüz; nerede toplumsal bir bozukluk ve arıza varsa, nerede bir haksızlık varsa, nerede bir devlet adamının yurduna yaptığı yanlış varsa eserlerinde ağırlıklı olarak bunları işlemişler ve kitlelere sunmuşlardır. Aynı şekilde bunu çizerek anlatanlarda toplumsal olaylar üzerine ortaya çıkarmıştır karikatürlerini ve resimlerini. Turhan Selçuk'un bir Abdülcanbaz karakterini kim unutabilir? Toplumla iç içe olan bir mizah anlayışı da her zaman kabul görmüş ve milyonlar tarafından takip edilmiştir. Espri anlayışlarımız farklı farklı da olsa yine de mizah ve edebiyat dünya milletlerinin ortak kültürel mirası hem de ortak dilidir...